Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych

(713207)

Lakiernicy

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych

(713207)

Lakiernicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych (713207)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [675]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl http://www.itee.radom.pl

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU 3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności) 3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu 3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD 3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący 3
2. OPIS ZAWODU 4
2.1. Synteza zawodu 4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania 4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) 5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne 6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie 7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji 8
2.7. Zawody pokrewne 9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE 9
3.1. Zadania zawodowe 9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie prac lakierniczych 9
3.3. Kompetencje społeczne 11
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji 12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO 12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie 12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu 13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów 15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie 15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO) 16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE 16
7. SŁOWNIK POJĘĆ 18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze) 18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe) 20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych 713207

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Lakiernik metalu.
- Lakiernik wagonów kolejowych.
- Lakiernik wyrobów metalowych.
- Malarz kadłubów okrętowych.
- Malarz konstrukcji stalowych.
- Malarz maszyn rolniczych.
- Malarz okrętowy.
- Malarz taboru kolejowego.
- Malarz wagonów kolejowych.
- Malarz wyrobów metalowych.
- Malarz-lakiernik konstrukcji stalowych.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7132 Spray painters and varnishers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.
- Sekcja G – Handel hurtowy; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Marcin Galardos – Ewimar, Radom.
- Paweł Kępczyński – Intersol Deweloper sp. z o.o., Radom.
- Jarosław Sitek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Hanna Całuń-Swat – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Małgorzata Kapusta – Zespół Szkół Budowlanych, Radom.
- Leszek Kucharski – Zespół Szkół Samochodowych, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Danuta Jasińska – Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Oddział Płock.
- Bogusław Staniszewski – Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:
W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych nakłada powłoki lakiernicze (ochronne i dekoracyjne) z farb i lakierów na wyroby, konstrukcje metalowe[1] oraz części różnego rodzaju maszyn i sprzętów, pojazdów mechanicznych, a także jednostek pływających.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych odpowiada za przygotowanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych, przygotowanie powłok lakierniczych oraz nakładanie powłok lakierniczych[5] na powierzchnie do lakierowania[10], tj. powierzchnię konstrukcji lub elementów z metalu. Może również przeprowadzać renowacje[13] powłok lakierniczych, oceniać jakość i rozliczać koszty wykonywanych prac pomocniczych oraz lakierniczych.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** polega na:
- przygotowaniu powierzchni do lakierowania[3],
- obróbce powierzchni lakierniczych[7],
- dobieraniu odpowiedniego lakieru[2] oraz materiałów lakierniczych,
- zabezpieczeniu niemalowanych elementów przed zabrudzeniem,
- dobieraniu odpowiednich urządzeń i narzędzi do lakierowania,
- wykonywaniu powłoki lakierniczej[11],
- ocenianiu jakości wykonanej pracy,
- szacowaniu kosztów wykonanych prac.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3 i 3.4. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych wykonuje swoją pracę zazwyczaj w pomieszczeniach zamkniętych – halach fabrycznych, warsztatach lakierniczych. Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca, posiadają zazwyczaj oświetlanie dzienne i sztuczne. Ze względu na zróżnicowanie lakierowanych elementów może wykonywać pracę również na wolnym powietrzu. Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych może wykonywać pracę na znacznych wysokościach.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:
- komory lakiernicze,
- pistolety lakiernicze[9],
- szlifierki,
- polerki,
- promienniki podczerwieni,
- suszarki,
- sita filtracyjne,
- dozowniki,
- pojemniki do mieszania,
- mieszalniki,
- ściernice ręczne,
- szczotki druciane,
- skrobak,
- szpachelkę,
- młotek ślusarski i gumowy,
- stojak do lakierowania,
- ekran do próbnych wymalowań,
- stoper,
- przyrząd do pomiaru grubości powłoki lakierniczej,
- wiskozymetr,
- podnośniki,
- podesty ruchome,
- rusztowania.

Organizacja pracy

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych pracuje samodzielnie lub w zespole. Praca w tym zawodzie wykonywana jest w systemie jedno- lub dwuzmianowym**.**

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych w trakcie wykonywania prac lakierniczych narażony jest na działanie czynników mogących powodować wypadki, do których należą:
- opary farb i lakierów (możliwość zatrucia oparami, szczególnie w przypadku braku skutecznej wentylacji i środków ochrony indywidualnej),
- opiłki metalu, odpryski rdzy, metali (możliwość zaprószenia oczu, skaleczeń twarzy zwłaszcza podczas prac szlifierką),

- elektronarzędzia (możliwość powstania urazów ciała, porażeń prądem na skutek nieumiejętnego ich stosowania, używania urządzeń uszkodzonych),
- praca na wysokości (możliwość powstania urazów lub śmierci na skutek braku środków ochrony zbiorowej i indywidualnej lub ze względu na brak nadzoru nad pracami na wysokości).

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych narażony jest również na działanie następujących czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia:

- czynniki fizyczne:
  - hałas – emitowany elektronarzędziami, przy braku środków ochrony indywidualnej możliwość powstania uczucia zmęczenia, bólu głowy, przy narażeniu na długotrwały hałas zagrożenie uszkodzenia słuchu,
  - prąd elektryczny – możliwość poparzeń, porażeń oraz śmierci na skutek wadliwie działającej instalacji elektrycznej, uszkodzenia przewodów elektrycznych lub złego stanu technicznego elektronarzędzi;
- czynniki chemiczne i pyły:
  - środki chemiczne – głównie farby, lakiery, rozpuszczalniki i pyły mogą przyczynić się do powstania alergii podczas pracy ze środkami chemicznymi;
- czynniki ergonomiczne, psychospołeczne i związane z organizacją pracy:
  - praca w wymuszonej pozycji ciała – praca wiąże się z wykonywaniem prac często w niewygodnych, wymuszonych pozycjach ciała, powoduje to powstanie bólu pleców, ramion,
  - mikroklimat – praca wykonywana jest na otwartej przestrzeni niezależnie od pory roku, w przypadku wysokich temperatur możliwość powstania udarów słonecznych, poparzeń skóry, omdleń w wyniku przegrzania organizmu. W przypadku pracy w niskich temperaturach możliwość powstania częstych infekcji górnych dróg oddechowych oraz odmrożenia, głównie stóp,
  - wąskie przejścia, dojścia – możliwość otarć, uderzeń,
  - ostre krawędzie – możliwość powstania ukłuć, urazów.

Istnieje również ryzyko wystąpienia chorób narządu wzroku i układu oddechowego, alergii, zatruć**.**

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** ważne są:

<u>w kategorii wymagań fizycznych</u>
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządów równowagi;

<u>w kategorii sprawności sensomotorycznych</u>
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość,
- zmysł równowagi,
- brak lęku przed wysokością;

<u>w kategorii sprawności i zdolności</u>
- zdolność koncentracji uwagi,

- podzielność uwagi,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- uzdolnienia techniczne;

w kategorii cech osobowościowych
- samodzielność,
- samokontrola,
- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- wytrwałość,
- cierpliwość,
- gotowość do współdziałania.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach*: *3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** wymagana jest prawidłowa koordynacja wzrokowo-ruchowa, sprawność układu kostno-mięśniowego, które są niezbędne przy wykonywaniu pracy. Przeciwwskazaniami do pracy są:
- wady wzroku niepoddające się korekcji,
- choroby skóry,
- alergie,
- choroby układu oddechowego,
- choroby ograniczające sprawność ruchową,
- zaburzenia równowagi,
- lęk wysokości,
- choroby neurologiczne, w tym padaczka.

WAŻNE:
O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Przy zatrudnianiu w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** preferowane przez pracodawców jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodzie lakiernik lub rzemieślnicze przygotowanie zawodowe w zawodzie lakiernik i/lub lakiernik samochodowy.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracodawcy przy zatrudnianiu preferują osoby legitymujące się:
- dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w zawodzie szkolnym lakiernik, uzyskanym po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia i zdaniu egzaminów w zakresie kwalifikacji MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych,
- świadectwem czeladniczym lub dyplomem mistrzowskim w zawodzie lakiernik i/lub lakiernik samochodowy, uzyskanym w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego i nadawanym po zdaniu egzaminów organizowanych przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu malarza – lakiernika konstrukcji i wyrobów metalowych są:
- orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na wysokości,
- ukończone kursy obsługi urządzeń do prac malarskich,
- uprawnienia na podesty ruchome przejezdne,
- prawo jazdy kategorii B.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **malarz – lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** dość często zatrudniane są osoby bez kwalifikacji, które niezbędne kompetencje zawodowe nabywają, przyuczając się do zawodu w trakcie pracy.

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych może:
- rozpocząć pracę na stanowisku pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, posiadając zdolności i umiejętności organizacyjne, umiejętności pracy z ludźmi, awansować na stanowisko brygadzisty nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- zostać szefem firmy i prowadzić własną działalność gospodarczą,
- dalej kształcić się w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych, a po zdaniu matury kontynuować naukę na uczelni wyższej (kierunek techniczny) i awansować na stanowisko kierownicze,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach,
- rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** kompetencje potwierdzają:
- Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, które w ramach systemu oświaty oferują możliwość uzyskania kwalifikacji MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych, po zdaniu egzaminu z zakresu podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnym lakiernik. Do egzaminu można przystąpić po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia, kwalifikacyjnego kursu zawodowego lub zdecydować się na tryb eksternistyczny,
- komisje egzaminacyjne Izb Rzemieślniczych, które po zdaniu egzaminu umożliwiają potwierdzenie kwalifikacji czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie lakiernik i/lub lakiernik samochodowy,
- instytucje szkoleniowe, organizacje branżowe nadające uprawnienia do obsługi maszyn i urządzeń do prac lakierniczych.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Lakiernik[S]	713201
Lakiernik proszkowy	713202
Lakiernik samochodowy	713203
Lakiernik tworzyw sztucznych	713204
Lakiernik wyrobów drzewnych	713205
Malarz-lakiernik samolotowy	713206
Piaskarz	713208

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

Z1 Przygotowywanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych.
Z2 Przygotowywanie powłok lakierniczych.
Z3 Nanoszenie i renowacja powłok lakierniczych.
Z4 Ocenianie jakości i rozliczanie kosztów wykonywanych prac pomocniczych oraz lakierniczych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie prac lakierniczych

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie prac lakierniczych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii w zakresie przygotowania powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych[12]; • Zasady korzystania z dokumentacji technicznej, instrukcji wykonania dotyczących przygotowania powierzchni; • Zasady obsługi, konserwacji narzędzi i sprzętu stosowanych do przygotowania powierzchni; • Charakterystykę metali, z których wykonane są elementy do lakierowania; • Zasady oczyszczania i odtłuszczania[8] powierzchni; • Zasady przygotowywania powierzchni lakierniczej – szpachlowania, szlifowania, matowania; • Warunki wykonania gruntowania i podkładowania.	• Stosować przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii podczas przygotowania powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych; • Posługiwać się dokumentacją techniczną oraz instrukcjami dotyczącymi przygotowania powierzchni; • Dobierać i obsługiwać narzędzia oraz sprzęt potrzebny do przygotowania powierzchni; • Rozróżniać rodzaje metali, z jakich wykonano elementy do lakierowania; • Rozpoznawać uszkodzenia i wady powłok lakierniczych; • Oczyszczać i odtłuszczać przygotowywaną powierzchnię; • Przygotowywać powierzchnię do lakierowania – szpachlować, szlifować, matować; • Gruntować i podkładować powierzchnię.

Z2 Przygotowywanie powłok lakierniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii w zakresie przygotowania powłok lakierniczych; • Zasady korzystania z dokumentacji technicznej, instrukcji wykonania dotyczących przygotowania powłok lakierniczych; • Zasady obsługi, konserwacji narzędzi i sprzętu stosowanych do przygotowania powłok lakierniczych; • Zasady doboru powłoki lakierniczej; • Zasady doboru koloru; • Zasady pomiaru lepkości materiałów lakierniczych.	• Stosować przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii podczas przygotowania powłok lakierniczych; • Posługiwać się dokumentacją techniczną oraz instrukcjami dotyczącymi przygotowania powłok lakierniczych; • Dobierać i obsługiwać narzędzia oraz sprzęt potrzebny do przygotowania powłok lakierniczych; • Dobierać powłoki lakiernicze w zależności od materiału powierzchni do lakierowania; • Dobierać kolor powłoki, gdy jego oznaczenie nie jest znane; • Dobierać kolor powłoki, gdy jego opis (numer) jest znany; • Stosować programy komputerowe pomagające dobrać kolor lakieru; • Wykonywać pomiar lepkości materiałów lakierniczych.

Z3 Nanoszenie i renowacja powłok lakierniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii w zakresie nanoszenia powłok lakierniczych; • Zasady korzystania z dokumentacji technicznej, instrukcji wykonania dotyczących przygotowania powłok lakierniczych; • Zasady obsługi, konserwacji narzędzi i sprzętu stosowanych do przygotowania powłok lakierniczych; • Rodzaje urządzeń do natrysku pneumatycznego, hydrodynamicznego i elektrostatycznego; • Właściwości nakładanej powłoki lakierniczej (grubość, trwałość, czas schnięcia); • Zasady cieniowania naprawczego; • Techniki i metody lakierowania; • Techniki i metody polerowania; • Techniki wykonania konserwacji i renowacji powłok lakierniczych.	• Stosować przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania ergonomii podczas nanoszenia powłok lakierniczych; • Posługiwać się dokumentacją techniczną oraz instrukcjami dotyczącymi nanoszenia powłok lakierniczych; • Dobierać i obsługiwać narzędzia i sprzęt potrzebny do przygotowania powłok lakierniczych; • Rozróżniać właściwości nakładanej powłoki lakierniczej (grubość, trwałość, czas schnięcia); • Dobierać sposoby nakładania w zależności od właściwości powłoki; • Stosować techniki cieniowania naprawczego; • Nakładać powłoki lakiernicze; • Suszyć powłoki lakiernicze; • Polerować powłoki lakiernicze; • Wykonywać konserwację i renowację powłok lakierniczych.

Z4 Ocenianie jakości i rozliczanie kosztów wykonywanych prac pomocniczych oraz lakierniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady oceny poprawności i jakości przygotowania powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych;	• Oceniać poprawność i jakość przygotowania powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych;

• Zasady oceny poprawności i jakości przygotowania powłok lakierniczych; • Zasady oceny poprawności i jakości naniesienia oraz renowacji powłok lakierniczych; • Zasady rozliczania prac związanych z przygotowaniem powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych; • Zasady rozliczania prac robót związanych z przygotowaniem powłok lakierniczych; • Zasady rozliczania prac związanych z nanoszeniem i renowacją powłok lakierniczych.	• Oceniać poprawność i jakość przygotowania powłok lakierniczych; • Oceniać poprawność i jakość naniesienia oraz renowacji powłok lakierniczych; • Rozliczać koszty prac związanych z przygotowaniem powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych; • Rozliczać koszty prac związanych z przygotowaniem powłok lakierniczych; • Rozliczać koszty prac związanych z nanoszeniem i renowacją powłok lakierniczych.

3.3. Kompetencje społeczne

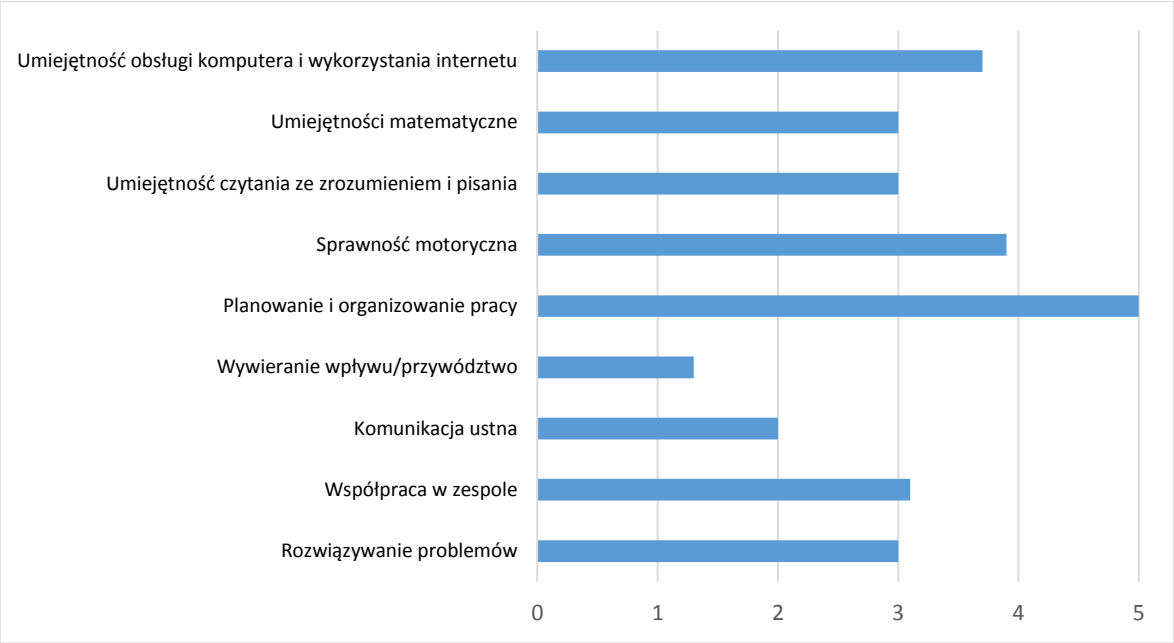
Pracownik w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy podczas prac lakierniczych.
- Weryfikacji własnego działania i współpracy w grupie podczas wykonywania prac lakierniczych.
- Oceniania i weryfikacji jakości wykonywanych robót w zakresie prac lakierniczych.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych własnych w zakresie doskonalenia jakości wykonywania prac lakierniczych.
- Oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia podczas wykonywania prac lakierniczych.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych.**

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych**

Uwaga:
Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: https://www.kwalifikacje.gov.pl
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych może znaleźć zatrudnienie na rynku pracy w działalności produkcyjno-usługowej w branżach: budowlanej, instalacyjnej, mechanicznej, metalowej – w zakresie modernizacji[4] i naprawy[6], w tym malowania-lakierowania elementów nowych i przeznaczonych do renowacji.

Ten charakter zatrudnienia ma związek z posiadaniem profesjonalnej, specjalistycznej – stale uzupełnianej – wiedzy w zakresie innowacyjności na temat stosowanych nowych technologii, technik nakładania powierzchni lakierniczych[14], jak również lakierów i materiałów pomocniczych oraz w zakresie obsługi nowoczesnych kabin lakierniczych.

Zatrudnienie w zawodzie malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych oferują:

- zakłady usługowe,

- duże przedsiębiorstwa produkcyjne,
- przedsiębiorstwa budowlano-usługowe,
- lakiernie,
- stocznie,
- zakłady napraw instalacji (gazowych, wodnych, ppoż. i innych).

Preferowanym kandydatem do wykonywania zawodu malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych jest osoba, która ukończyła kształcenie lub szkolenie zawodowe o profilu technicznym. Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych może również założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą.

WAŻNE:
Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
http://oferty.praca.gov.pl

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:
Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:
http://mz.praca.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe

Barometr zawodów: https://barometrzawodow.pl

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:
Mazowieckie – http://obserwatorium.mazowsze.pl
Małopolskie – https://www.obserwatorium.malopolska.pl
Lubelskie – http://lorp.wup.lublin.pl
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – http://obserwatorium.wup.lodz.pl
Pomorskie – http://www.porp.pl
Opolskie – http://www.obserwatorium.opole.pl
Wielkopolskie – http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl
Zachodniopomorskie – https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynku-pracya
Podlaskie – http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
http://zielonalinia.gov.pl

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:
http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
https://eures.praca.gov.pl
https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** w formach szkolnych.

Wykształcenie potrzebne do wykonywania zawodu oferują:
- branżowe szkoły I stopnia kształcące w zawodzie pokrewnym lakiernik,

- system rzemieślniczego przygotowania zawodowego w zawodzie pokrewnym lakiernik i/lub lakiernik samochodowy.

Osoby dorosłe mogą uczestniczyć również w kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych, które oferują:
- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie kompetencji w zakresie ww. kwalifikacji prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych może uzyskać wykształcenie wyższe po ukończeniu studiów na kierunkach technicznych.

Szkolenie

W większości przypadków przedsiębiorstwa specjalizujące się w pracach lakierniczych prowadzą także szkolenia kandydatów i pracowników w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych**.

Szkolenia mogą być również oferowane przez wyspecjalizowane placówki oświatowe, organizacje branżowe, organizacje pracodawców, producentów lakierów i materiałów lakierniczych.

Tematyka szkoleń może dotyczyć:
- wykonywania robót lakierniczych,
- obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w robotach lakierniczych.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:
Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:
www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:
https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe
http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod
https://zrp.pl

Szkolenia zawodowe:
Rejestr Instytucji Szkoleniowych – http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris
Baza Usług Rozwojowych – https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl

Inne źródła danych:
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl
Bilans Kapitału Ludzkiego – https://bkl.parp.gov.pl
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – http://www.frse.org.pl, http://europass.org.pl
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – https://ec.europa.eu/ploteus

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** jest zróżnicowane i wynosi średnio 4150 zł brutto miesięcznie (mediana). Co drugi lakiernik otrzymuje wynagrodzenie w granicach od 2800 zł brutto do 5500 zł brutto miesięcznie. Na poziom wynagrodzenia malarza-lakiernika konstrukcji i wyrobów metalowych mają wpływ m.in.:

- doświadczenie i umiejętności,
- wiek, staż pracy,
- wielkość firmy,
- lokalizacja firmy,
- wielkość kapitału firmy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:
Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:
http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy

Przykładowe portale informujące o zarobkach:
https://wynagrodzenia.pl/gus
https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach
https://sedlak.pl/raporty-placowe
https://zarobki.pracuj.pl
https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen
https://www.kariera.pl/wynagrodzenia

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych** możliwe jest w ograniczonym zakresie zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób z zaburzeniami słuchu – słabo słyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L) pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych.

Wyklucza się zatrudnienie osób:

- z dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która uniemożliwia prawidłową koordynację ruchową i wykonywanie precyzyjnych czynności;
- z dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która uniemożliwia prawidłową koordynację ruchową i wykonywanie precyzyjnych czynności,
- z chorobami neurologicznymi (10-N), które uniemożliwiają koordynację ruchową i pracę na wysokości.

WAŻNE:
Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020". W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:
https://ec.europa.eu/esco/portal/home

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation
- **Umiejętności/Kompetencje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/skill
- **Kwalifikacje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 143).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1932).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Burakowski T., Wierzchoń T.: Inżynieria powierzchni metali. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1995.
- Kozłowski A.: Konstrukcje stalowe. Część 1 – Wybrane elementy i połączenia. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2017.
- Kubiński W.: Inżynieria i technologie produkcji. Wydawnictwa AGH, Kraków 2017.
- Lausen G., Grummer A., Herold R. i inni: Lakiernictwo samochodowe. Wydawnictwo Rea-SJ, Konstancin-Jeziorna 2012.
- Szarama Ł.: Poradnik serwisowy. Vademecum Lakiernika. Wydawnictwo Instalator Polski, Warszawa 2008.
- Weinhuber K., Auer K.: Podstawy lakiernictwa samochodowego. Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, Warszawa 2015.
- Weinhuber K., Auer K.: Technologia ogólna. Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, Warszawa 2015.
- Wilczyński K. (red.): Wybrane zagadnienia przetwórstwa tworzyw sztucznych – Laboratorium. Politechnika Warszawska, Warszawa 2013.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych: ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl
- Kwartalnik kosztorysanta: https://www.bzg.pl
- Informatory o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe: https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2
- Ogólnopolski miesięcznik dla fachowców branży motoryzacyjnej: http://nowoczesnywarsztat.pl
- Portal Asystent BHP: https://asystentbhp.pl
- Portal branży lakierniczej: http://www.lakiernictwo.net
- Portal internetowy prognozowanie zatrudnienia: http://www.prognozowaniezatrudnienia.pl
- Portali inżynierii budownictwa: http://www.inzynierbudownictwa.pl
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus
- Stowarzyszenie lakiernictwa przemysłowego: http://slp.expert/pl
- Wyszukiwarka opisów zawodów: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacjazawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow
- Związek Rzemiosła Polskiego – Wykaz standardów egzaminacyjnych: https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja", „egzaminowanie". Proces ten prowadzi do certyfikacji − wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu", „świadectwa", „certyfikatu".
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: − poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), − profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	**Konstrukcja metalowa**	To obiekty budowlane, w których głównymi elementami nośnymi przekazującymi obciążenia na fundament są mniejsze elementy lub ich większe grupy wykonane ze stali. Konstrukcje stalowe występują najczęściej w trzech formach: a) konstrukcje stalowe w postaci szkieletów prętowych, b) konstrukcje stalowe w postaci szkieletów prętowo-cięgnowych, c) konstrukcje stalowe powierzchniowe.	http://www.konstrukcje-stalowe.org [dostęp: 31.10.2018]
2	**Lakier**	Z definicji lakierem jest kolorowa ciecz, która po nałożeniu cienką warstwą kryjącą (lub względnie kryjącą) przekształci się w stałą błonę.	www.holms.eu/rzeczoznawca/podrecznik-lakierowania.pdf [dostęp: 31.10.2018]
3	**Lakierowanie**	Powlekanie lakierem – nakładanie lakieru.	www.definicja.net/ co-to-jest-Lakierowanie [dostęp: 31.10.2018]
4	**Modernizacja**	Technika unowocześnienia (ulepszenia) produktu.	https://www.bzg.pl/node/239 [dostęp: 31.10.2018]
5	**Nałożenie powłok lakierniczych**	Proces, w wyniku którego powłoki lakiernicze można nanosić trwale na powierzchnię innych materiałów, otrzymując z nich powłoki ochronne i dekoracyjne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.lakiernictwo.net/dzial/142-aktualnosci-i-przeglad-rynku/artykuly/bezproblemowe-nanoszenie-powlok,559 [dostęp: 31.10.2018]
6	**Naprawa**	Obsługa umożliwiająca przywrócenie właściwości użytkowych uszkodzonym ogniwom lub pojedynczym zespołom maszyn w wyniku regeneracji lub wymiany zużytych części; usunięcie usterek, uszkodzeń i doprowadzenie czegoś do stanu używalności.	https://sjp.pwn.pl/sjp/naprawa;2486818.html [dostęp: 31.10.2018]
7	**Obróbka powierzchni lakierniczych**	Jest to proces przetwarzania powierzchni lakierniczych dokonywany przy użyciu narzędzi lub maszyn, w wyniku którego następuje nadanie nowych cech przedmiotom obrabianym zgodnie z założeniami technologicznymi np. wymiarów, twardości, gładkości.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/obr%C3%B3bka.html [dostęp: 31.10.2018]

8	**Odtłuszczanie**	Proces mający na celu usunięcie z powierzchni metalowej śladów olejów lub tłuszczów oraz zanieczyszczeń w nich zawartych. Oleje lub tłuszcze, jak i przypadkowe zanieczyszczenia mogą niekiedy utrudniać trawienie chemiczne oraz nanoszenie warstw specjalnych fosforanów zwiększających przyczepność powłoki. Odtłuszczanie należy przeprowadzać bardzo starannie, gdyż warunkuje to przyczepność nałożonej powłoki.	www.tworzywa.pwr.wroc.pl/pl/dydaktyka/nanoszenie-powlok-0 [dostęp: 31.10.2018]
9	**Pistolet lakierniczy**	Jest to narzędzie służące do rozprowadzania lakieru na powierzchnię lakierowaną w postaci bardzo cienkich warstw, zmniejszając tym samym ryzyko pojawienia się zacieków.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.lakiernik.com.pl [dostęp: 31.10.2018]
10	**Powierzchnia do lakierowania**	Jest to powierzchnia, która będzie poddana procesowi lakierowania – powierzchnia, na którą nanoszona będzie powłoka lakierowana.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Burakowski T., Wierzchoń T.: Inżynieria powierzchni metali. WNT, Warszawa 1995
11	**Powłoka lakiernicza**	Powłoka z tworzyw sztucznych stanowiąca skuteczne i dobre zabezpieczenie antykorozyjne. Powłoka lakierowa – warstwa zestalonego wyrobu lakierowego naniesionego na powierzchnię – zgodnie z normami nazwa powłoki ochronno-dekoracyjnej potocznie zwana powłoką lakierniczą lub lakierem.	www.lakiernik.com.pll [dostęp: 31.10.2018]
12	**Przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierniczych**	Jest to podstawowy etap, który decyduje o powodzeniu procesu lakierowania; etap obejmujący np. szlifowanie, polerowanie, w którym proces ten jest prowadzony.	http://naprawiamkaroserie.pl/porady/przygotowanie-powierzchni [dostęp: 31.10.2018]
13	**Renowacja**	Jest to proces polegający na przywracaniu pierwotnego stanu (powłoki, wyglądu) danego elementu – odnawianie, odświeżanie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pl/renowacja [dostęp: 31.10.2018]
14	**Technika nakładania powłok lakierniczych**	Jest to swoistego rodzaju wiedza na temat metod czy też sposobów nakładania powłok lakierniczych w zależności od rodzaju powierzchni, sposobu przygotowania powierzchni, rodzaju stosowanej farby oraz warunków prowadzenia prac lakierniczych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.eurotom.pl/produkty.php?ProductID=76&MID [dostęp: 31.10.2018]

www.psz.praca.gov.pl

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ISBN 978-83-7789-495-8 [675]